

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ 1928—1929

I. *Είσαγωγή.*

1. Σκόπιμον θεωροῦμεν, ὅπως ἐξιστορήσωμεν τὰ τῆς κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1928—1929 ἐξελίξεως τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τὰς περαιτέρω βλέψεις καὶ τάσεις αὐτῆς. Ἡ ἐξιστόρησις αὕτη, ἐπαναλαμβανομένη ἐτησίως, θ' ἀπετέλει τὴν αὐτοβιογραφίαν τοῦ ἀνωτάτου τούτου ἰδρύματος, ἀποβαίνουσαν χρήσιμον στοιχεῖον ἐν πάσῃ κοινωνιολογικῇ μελέτῃ τῆς Ἑλλάδος.

II. *Νέα ἐσωτερικὴ ὀργάνωσις.*

2. Προῖτιστον μέλημα τῆς Σχολῆς ἦτο νὰ δημιουργήσῃ ἐσωτερικὴν ὀργάνωσιν αὐτῆς, ἐλλείπουσαν μέχρι τοῦδε, ἐμψυχοῦσαν δὲ καὶ ἀποκρυσταλλοῦσαν τὰς ἐκπαιδευτικὰς τάσεις τῆς Σχολῆς. Μετὰ ἐξονυχιστικὴν συζήτησιν ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ διδακτικοῦ συμβουλίου τῆς Σχολῆς ἐψηφίσθη νέος ὀργανισμὸς, δημοσιευθεὶς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 263 τοῦ 1928 φύλλον τῆς ἐφ. τῆς Κυβερνήσεως. Διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου ἐρρυθμίσθησαν κατὰ τὸν ὑπὸ τῆς διδακτικῆς πείρας ὑποδεικνυόμενον καλῆτερον τρόπον αἱ ἐξετάσεις, εἰσιτήριοι, τμηματικά, πτυχιακὰ καὶ διδακτορικά, πρὸ παντὸς ὅμως ἐδημιουργήθησαν ἢ ἐνισχύθησαν τὰ ἐπόμενα τμήματα τῆς Σχολῆς.

Α'. *Βιβλιοθήκη καὶ Ἀναγνωστήριον.* Μέχρι τοῦδε ἡ βιβλιοθήκη ἦτο ἀναξία λόγου. Ἐπεξητήθη ἡ ἄμεσος συγκρότησις ὑπηρεσίας πρὸς λειτουργίαν τῆς βιβλιοθήκης καὶ τοῦ ἀναγνωστηρίου πρὸς χρῆσιν ὄχι μόνον τῶν φοιτητῶν τῆς Σχολῆς, ἀλλὰ καὶ τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ καὶ παντὸς ἄλλου. Διετέθησαν ἐκ τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ περὶ τὰς 170.000 δραχμῶν εἰς ἀγορὰν συγγραμμάτων καὶ περιοδικῶν παντὸς διδασκομένου κλάδου, εἰδικῶς δὲ ἐνεγράφη ἡ Σχολῆ εἰς ὑπερεκατὸν περιοδικὰ πρὸς ἔγγυτέραν καὶ ἄμεσον παρακολούθησιν τῆς νεωτάτης ἐπιστημονικῆς κινήσεως τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς, σχετικῶς ἰδίᾳ πρὸς τὰ οἰκονομικὰ καὶ δημοσιονομικὰ προβλήματα. Οὕτω σὺν τῷ χρόνῳ ἡ βιβλιοθήκη τῆς Σχολῆς θ' ἀποβῇ πρότυπον συγκεντρώσεως παντὸς ἐπιστημονικοῦ στοιχείου διὰ τὴν περαιτέρω δρᾶσιν αὐτῆς καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐπίσης κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἰδρυθέντων γραφείων

ἐρευνῶν, περὶ ὧν κατωτέρω ὁ λόγος. Ἰδιαίτερος κανονισμὸς ρυθμίζει τὴν λειτουργίαν τῆς βιβλιοθήκης καὶ τοῦ ἀναγνωστηρίου.

Ἡ Σχολή, ἐπιτιγοῦσα μετὰ μακρὰς προσπαθείας τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἔγκρισιν πιστώσεως ἐκ τῶν γερμανικῶν ἐπανορθώσεων, ἀνερχομένης εἰς 150.000 χρυσᾶ μάρκα, θέλει ἐνισχύσει τὴν βιβλιοθήκην καὶ διὰ προμηθείας νέων σημαντικῶν βιβλίων καὶ περιοδικῶν, διὰ διαθέσεως 10—15.000 μάρκων, ἐκτὸς τοῦ ποσοῦ τὸ ὅποιον ἐνεγράφη εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῆς Σχολῆς τοῦ ἔτους 1929—1930, οὕτως ὥστε τὸ ἐπόμενον ἔτος ἡ βιβλιοθήκη νὰ δύναται ἐπαρκῶς ν' ἀντιμετωπίσει τὰς ἀνάγκας τῆς Σχολῆς.

Β'. Πρακτικὸν Γραφεῖον Λογιστικῆς καὶ Τραπεζικῆς Τεχνικῆς. Παράπονα ἐνίοτε διευποῦντο κατὰ τῆς δράσεως τῆς Σχολῆς ὅτι αὕτη ἀπέβαινε μᾶλλον θεωρητικὴ, μὴ ἐξυπηρετοῦσα τὰς πρακτικὰς ἀνάγκας τῶν διαφόρων ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες ἐπεθύμουν νὰ στρατολογήσουν τὸ προσωπικὸν αὐτῶν ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῆς ἡμετέρας Σχολῆς. Βεβαίως δὲν προώρισται ἡ Σχολὴ νὰ δημιουργήσῃ ἀπλοῦς λογιστὰς. Πλὴν ὅμως κύριος σκοπὸς αὐτῆς εἶναι νὰ μορφώσῃ τὸ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα τῶν ἀποφοίτων της, τόσον ἀπὸ θεωρητικῆς ὥσον καὶ ἀπὸ πρακτικῆς ἀπόψεως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύναται οὗτοι ὄχι μόνον τὰς γενικὰς κατευθύνσεις τῶν διαφόρων οἰκονομικῶν ὀργανισμῶν νὰ παρέχωσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν διοίκησιν καὶ ἐμπορικὴν διαχείρισιν αὐτῶν ἐπιτυχῶς ν' ἀντιλαμβάνονται καὶ ἐλέγχωσι. Διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐκρίθη ἀναγκαία ἡ ἴδρυσις τῶν ἀνωτέρω πρακτικῶν γραφείων, μελλόντων νὰ ἐξομοιωθῶσι πρὸς τὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ λειτουργοῦντα τοιαῦτα (Bureaux Pratiques, Bürowirtschaftsinstitute). Ἡ ἔναρξις τῆς λειτουργίας τοῦ πρακτικοῦ γραφείου τραπεζικῆς τεχνικῆς ἀνεβλήθη ἐπὶ τινα χρόνον ἐξ αἰτίας καθαρῶς τεχνικῶν λόγων. Ἐντὸς τοῦ ἐπομένου ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους ὑπολογίζεται νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ λειτουργία καὶ τοῦ γραφείου τούτου.

Γ'. Γραφεῖον Οἰκονομικῶν Ἐρευνῶν καὶ Γραφεῖον Συγκριτικοῦ Δικαίου. Ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ δημιουργηθῶσιν ἰδιαίτερα σπουδαστήρια καὶ κέντρα ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης, ἐν οἷς βεβαίως τὴν πρωτοβουλίαν θὰ ἔχωσι μᾶλλον οἱ καθηγηταὶ καὶ ὀλιγώτερον οἱ φοιτηταί. Πλεῖστα θέματα οἰκονομικὰ καὶ δημοσιονομικά, τὰ ὅποια ταράττουσι τὴν ἡμετέραν χώραν, θὰ μελετῶνται ἀνέτως, ἐμβριθῶς καὶ μετ' ἀμεροληψίας. Ζητήματα νομοθετικῆς πολιτικῆς θ' ἀποτελῶσιν ἀντικείμενον μελέτης τοῦ ἐτέρου γραφείου. Οὕτω καὶ ἡ ἡμετέρα Σχολὴ θὰ δύναται ἐνεργότερον νὰ ὑποβοηθῇ αὐτὸ τὸ Κράτος ἐν τῇ λύσει οἰκονομικῶν, δημοσιονομικῶν καὶ νομοθετικῶν προβλημάτων. Τὰ γραφεῖα ταῦτα θ' ἀποδώσωσι πλήρως τοὺς καρποὺς αὐτῶν εὐθὺς ὡς ἡ βιβλιοθήκη ἤθελεν ἐπαρκῶς ἐνισχυθῆ, ὥστε νὰ δύναται νὰ τροφοδοτῇ τὰς προσπαθείας τῶν δύο τούτων γραφείων.

Δ'. Γραφεῖον Προνοίας καὶ Ἡθικῶν Ἀμοιβῶν. Τὸ μὲν πρῶτον γραφεῖον σκοπεῖ νὰ ὀργανώσῃ μέτρα προστατευτικά τῶν φοιτητῶν, ὡς ἀνθρώπων πλέον. Εἶνε ἀνάγκη νὰ καταβληθῇ μέρμινα διὰ τὴν κατάστασιν τῆς ὑγείας αὐτῶν, διὰ τὸν σιτισμὸν αὐτῶν, διὰ τὰς περιπτώσεις ἀσθενείας καὶ περιθάλψεως ἐν νοσοκομείοις καὶ σανατορίοις ὑπὸ ὄρους εἰνοϊκοῦς. Μέχρι τοῦδε δὲν κατωρθώθη νὰ ψηφισθῶσιν ὑπὸ τῆς Σχολῆς τοιαῦτα μέτρα. Ἐλπίζομεν ὅτι λίαν προσεχῶς θὰ ἐπιληφθῇ αὐτῶν. Τὸ δὲ δεύτερον γραφεῖον ἐπιδιώκει ἰδίᾳ νὰ πείσῃ τοὺς διαφόρους οἰκονομικοὺς ὀργανισμοὺς, ὅπως διαθέσωσι, ὡς συμβαίνει πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης, μικρὰ τινα ποσὰ ὡς βραβεῖα ἢ βοηθήματα ἀπονεμητέα εἰς τὸν ἐκ τῶν φοιτητῶν ἐμφανίζοντα ὠρισμένα πλεονεκτήματα, ἢ εἰς τοὺς ἀπορωτέρους, ἀξιους οἰκονομικῆς ἀνακούφισεως. Τὸ γραφεῖον τοῦτο λειτουργεῖ ἰδίᾳ εἰς τὰς ἀμερικανικὰς Σχολὰς καὶ τὰ Πανεπιστήμια. Μέχρι τοῦδε τὸ γραφεῖον δὲν κατόρθωσε ν' ἀποδώσῃ σημαντικοὺς καρπούς. Στηρίζομεν ὅμως μεγάλας ἐλπίδας εἰς αὐτὸ καὶ διὰ τοῦτο θὰ καταβληθῇ μέρμινα, ὅπως λειτουργήσῃ ἐντονότερον προσεχῶς.

Ε'. Ἐμπορευματολογικὸν Ἐργαστήριον καὶ Μουσεῖον. Τὸ τμήμα τοῦτο, οὗ ἡ διεύθυνσις ἔχει ἀνατεθῆ εἰς τὸν καθηγητὴν κ. Σοφιανόπουλον, ἐνισχύθη δὲ διὰ τοῦ ἐπιμελητοῦ κ. Μηλιώτου, εὐρίσκετο ἐν καταστάσει ἐμβρωῦδει, μὴ τιμῶσῃ βεβαίως τὸ ἐλληνικὸν κράτος. Κατόρθωσεν ὅμως ἡ Σχολὴ νὰ ὀπλίσῃ αὐτὸ διὰ πολλῶν ἐργαστηριακῶν ὀργάνων καὶ εἰδῶν τοῦ μουσείου, διὰ προβολέων εἰδικῶν καὶ κινηματογράφου, χρησίμων εἰς τὴν διδασκαλίαν ἰδίᾳ τῆς φυσιογνωσίας καὶ ἐμπορευματολογίας, διὰ φωτογραφικῶν μηχανῶν, διαθέσασα ἐφέτος περὶ τὰς 150.000 δραχμὰς εἰς ἐνίσχυσιν αὐτοῦ. Ἀλλὰ πρόκειται νὰ διατεθῇ ἀκόμη καὶ τὸ ποσὸν τῶν 75.000 χρυσῶν μάρκων πρὸς προμήθειαν παντὸς χρησίμου εἰς τὸ τμήμα τοῦτο τῆς Σχολῆς, μεθ' ὃ ἐλπίζομεν ὅτι θὰ δύναται τὸ πολύτιμον τοῦτο τμήμα νὰ παρέχῃ ἀνέτως τὰς ὑπηρεσίας του οὐ μόνον εἰς τὴν Σχολήν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἐμπορικὸν κόσμον τῆς Ἑλλάδος. Παραπλεύρως δὲ δι' ἄλλης δαπάνης 10—15.000 χρυσῶν μάρκων θὰ δημιουργήσωμεν στοιχειῶδες χημεῖον διὰ τὰς ἀπαραιτῆ τους διδακτικὰς ἀνάγκας τῆς Σχολῆς.

Σ'. Περιουσιακὴ διαχείρισις τῆς Σχολῆς. Μέχρι τοῦδε αὕτη διενηργεῖτο δι' ἐπιτροπῆς, ἧς μετέχον καθηγηταὶ καὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς. Κατηργήσαμεν αὐτήν, ἀναθέσαντες τὴν διαχείρισιν εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν Σχολήν. Διοργανώσαμεν δὲ δι' εἰδικοῦ κανονισμοῦ λογιστικὴν καὶ ταμιακὴν ὑπηρεσίαν τῆς Σχολῆς καὶ ἐκανονίσαμεν εἰδικότερον τὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἀπολογισμοῦ. Ἐπίσης δὲ διερορθώσαμεν εἰδικότερον ἢ διαθέσεις τῶν δαπανῶν, οὕτως ὥστε νὰ δύναται νὰ ρηθῇ ὅτι ἡ περιουσιακὴ διαχείρισις τῆς Σχολῆς διεξάγεται μετὰ τάξεως καὶ ἀκριβείας.

III. *Μαράσλειον Μέγαρον.—Τὸ νέον μέγαρον τῆς Σχολῆς καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις αὐτῆς.*

3. Ἡ Σχολὴ κατέβαλεν ἐν τῷ παρελθόντι ἐπιμόνους προσπάθειάς πρὸς ἀνάκτησιν τοῦ ἰδίου αὐτῆς μεγάρου, κειμένον ἐν τῇ ὁδῷ Κηφισιάς καὶ χρησιμοποιοιμένον ὡς προσφυγικοῦ νοσοκομείου. Καὶ μετὰ μακρὰς προσπάθειάς τῆς διευθύνσεως τῆς Σχολῆς ἐπέτυχε μὲν αὕτη ἀρχικῶς κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1928, ὅπως ἡ κυβέρνησις Βενιζέλου διὰ πρακτικοῦ αὐτῆς ἀναγνώριση τὴν εἰς τὴν Σχολὴν ἀπόδοσιν τοῦ κτιρίου τούτου, κατέστη ὅμως μετέπειτα φανερὸν ὅτι διὰ διαφόρους λόγους ἦτο ἀδύνατος ἡ πραγματοποιήσις τῆς ἀποφάσεως ταύτης τῆς Κυβερνήσεως. Εὐτυχῶς τὸ μέγα ἐνδιαφέρον, ὅπερ ἐπέδειξε προσωπικῶς ὑπὲρ τῆς Σχολῆς ὁ πρωθυπουργὸς κ. Βενιζέλος ἐπέτρεψεν, ὅπως αἱ ἐπίμονοι προσπάθειαι τῆς διευθύνσεως τῆς Σχολῆς ἀπολήξουν εἰς ὀριστικὴν λύσιν τοῦ μεγάλου τούτου προβλήματος αὐτῆς. Ἐπέστη ἡ Κυβέρνησις ν' ἀγοράσῃ τὸ ἀνωτέρω κτίριον μετὰ τῆς περιοχῆς αὐτοῦ, οὕτω δὲ καταρτισθεῖσα σχετικὴ σύμβασις ἀγοραπωλησίας ἐκυρώθη διὰ νόμου, καθ' ὃν ὠρισμένη ἐπιτροπὴ θὰ καθώριζε τὸ ἀνάλογον τίμημα, ὅπερ ὄντως καὶ καθωρίσθη. Ἡ Σχολὴ θὰ εὐτυχῆσῃ νὰ δημιουργήσῃ ἴδιον κτίριον ἐν καταλλήλῳ θέσει, ἐκπληροῦν τὸν μέγαν σκοπὸν, δι' ὃν προώρισται. Διὰ τῆς ἀνωτέρω συμβάσεως ἐπετεύχθη ἀκόμη, ὅπως ἡ Κυβέρνησις καταβάλλῃ εἰς τὴν Σχολὴν τετρακοσίας χιλιάδας δραχμῶν ὡς μίσθωμα τοῦ τελευταίου ἔτους, δεδομένου ὅτι μέχρι τοῦδε οὐδὲν τοιοῦτον μίσθωμα κατεβάλλετο αὐτῇ παρὰ τὴν ὑπὸ τοῦ κράτους χρησιμοποιοῦσιν τοῦ μεγάρου δι' ἰδίους σκοποῦς. Καὶ ἐντεῦθεν προέκυψε σπουδαία οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τῆς Σχολῆς.

4. Πρὸς ἐπιτυχὴν δὲ ἀνάπτυξιν τῆς δράσεως τῆς Σχολῆς ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐπικειμένην ἀνέγερσιν τοῦ νέου μεγάρου ὁ διευθυντὴς τῆς Σχολῆς ἀπεφάσισε κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1929 νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ μελετήσῃ τὰ σπουδαιότερα τῆς Εὐρώπης ἐκπαιδευτικὰ τῆς ἐμπορίας ἰδρύματα, συγκεντρῶντων πᾶσαν πληροφορίαν καὶ πᾶν χρήσιμον εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον στοιχεῖον. Ὅπως δὲ σαφέστερον καθορισθῇ καὶ ὁ σκοπὸς τῆς δράσεως τῆς Σχολῆς ἐν τῇ ἐμπορικῇ ἐκπαιδεύσει μετέσχε τοῦ ἐν Ἀμστερνταμ λαβόντος χώραν κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1929 Διεθνoῦς Συνεδρίου τῆς ἐμπορικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἐκ τῆς παρακολουθήσεως τοῦ ὁποῦοι πολλὰ θὰ ἠδύνατό τις ν' ἀποκομίσῃ συμπεράσματα.

5. Ἄλλη σπουδαιοτάτη οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τῆς Σχολῆς ἐπετεύχθη τῇ ἀμερίστῳ βοθηείᾳ τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ. Ἐνεκρίθη ὑπὲρ αὐτῆς πίστωσις ἕξ 150.000 χρυσῶν μάρκων ἐκ τῶν γερμανικῶν ἐπανορθώσεων. Ἡ Σχολὴ οὕτως ἔχει εὐκαιρίαν νὰ πλουτίσῃ τὰ ἴδια αὐτῆς τμήματα ἐκ τῆς γερμανικῆς

βιομηχανίας. Πρὸς τοῦτο προεκηρύχθη διαγωνισμός, μετὰ δὲ τὰς νομίμους διατυπώσεις ἡ Σχολὴ θέλει προβῆ εἰς τὰς ἀναλόγους παραγγελίας.

6. Ἄλλην οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῆς Σχολῆς ὀφείλομεν νὰ τονίσωμεν οὐχὶ διὰ τὴν ἔκτασιν αὐτῆς, ἀλλὰ διὰ τὴν ἠθικὴν σημασίαν, ἣν αὕτη ἔχει. Τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον Ἀθηνῶν καὶ ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος διέθεσαν ὑπὲρ τῆς Σχολῆς ἀνὰ 20.000 δραχμὰς διὰ τὴν χρῆσιν 1929—1930. Τὸ γεγονός εἶνε ἄξιον πάσης ἐξάρσεως καὶ πάσης ἀπομιμήσεως, προκαλεῖ δὲ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Σχολῆς.

7. Δὲν πρέπει βεβαίως νὰ θεωρηθῆ περιαντολογία τῆς Σχολῆς, ἐφ' ὅσον ὁ ἰσχυρισμὸς στηρίζεται ἐπὶ πραγμάτων, ἂν ἰσχυρισθῆ ὅτι ἐντὸς βραχέος χρόνου ἔστρεψεν ἐντόνως τὴν προσοχὴν καὶ συγκεντρωμένην τὴν προσπάθειαν αὐτῆς πρὸς πᾶσαν κατεῦθυσιν καὶ ἐπεζήτησε νὰ θεμελιώσῃ, ὅπως δῆποτε ἰσχυρῶς τὰς οἰκονομικὰς αὐτῆς βάσεις, ἀπαραιτήτους διὰ τὴν περαιτέρω προκοπὴν αὐτῆς.

Οὕτως ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1929—1930 ἐμφανίζει ἔσοδα (ἐκτὸς τῶν ἐξ 150.000 χρυσῶν μάρκων) δραχ. 1.379.500 ἀπέναντι τῶν προϋπολογισθέντων κατὰ τὸ 1928—1929 ἐκ δραχμῶν περίπου 900.000.

Διατίθενται δὲ ἐκ τῶν ἐσόδων τῆς Σχολῆς δραχ. 150.000 εἰς προμήθειαν συγγραμμάτων, δραχ. 165.000 εἰς προμήθειαν ὀργάνων διδασκαλίας καὶ δραχμαὶ 75.000 εἰς προμήθειαν ὀργάνων τῶν πρακτικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν γραφείων.

IV. Διαλέξεις.

8. Ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1928—1929 δραῖσις τῆς Σχολῆς ἐμφανίζεται καὶ ἐν τῇ ἐνεργείᾳ διαλέξεων. Οὕτως ἐκ μὲν τῶν τακτικῶν καθηγητῶν ὁ κ. Δ. Καλλιτσουνάκης ἐποιήσατο ἐν τῷ ἐμπορικῷ ἐπιμελητηρίῳ Πειραιῶς διάλεξιν περὶ συνεταιρισμοῦ καταναλώσεως, ὁ δὲ καθηγητὴς κ. Κ. Πολυχρονιάδης ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιμελητηρίῳ περὶ συμβουλίου ἐπικρατείας. Ὁ πρόεδρος τοῦ ἐμπορικῷ ἐπιμελητηρίου Πειραιῶς κ. Στρίγκος ὠμίλησεν ἐν τῇ Σχολῇ ἡμῶν ἐπὶ θέματος «ἀπὸ Βενετίας εἰς Ἀμστερνταμ», παρευρεθέντος τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κ. Βουρλούμη καὶ προλογισαμένου λιάν ἐπιτυχῶς. Ὁ πρόεδρος τοῦ ἐμπορικῷ ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν κ. Α. Ἀναστασιάδης ὠμίλησεν ἐπίσης ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Σχολῇ περὶ τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων. Ἐπίσης ἐποιήσατο διάλεξιν καὶ ὁ ὑφηγητὴς τῆς σχολῆς κ. Καλλιβάς ἐν Πειραιεὶ περὶ φασισμοῦ.

V. Σχολεῖα Μειεκπαιδεύσεως.

9. Ἡ ἡμετέρα Σχολὴ ἐξέτεινε τὰς διδακτικὰς αὐτῆς πτέρυγας καὶ πέρα τῆς συνήθους νεολαίας. Ἡ μεταπολεμικὴ περίοδος ἐνεφάνισε νέα προβλή-

ματα, ιδίως οικονομικά και δημοσιονομικά, τὰ ὁποῖα ὄφειλε τὸ κράτος νὰ ἀντιμετωπίσῃ διὰ τῶν ἰδίων της ὀργάνων. Ἀλλὰ ταῦτα προδήλως δὲν ἦσαν καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἦσαν παρεσκευασμένα πρὸς ἀντιμετώπισιν αὐτῶν, διότι τοῦτο προϋπέθετε συγχρονισμόν εἰς τὴν νεωτέραν οικονομικὴν, δημοσιονομικὴν καὶ νομικὴν ἐξέλιξιν. Ἐγκαίρως κατενοήθη καὶ παρ' ἡμῖν ἡ ἀνάγκη δημιουργίας σχολείων μετεκπαιδεύσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Τὸ κράτος ἐστράφη πρὸς τὴν ἡμετέραν Σχολὴν. Προέβη αὕτη τῇ ἀμερίστω συνδρομῇ τῶν ὑπουργῶν κ. κ. Γ. Μαρῆ καὶ Κ. Ζαβιτζιάνου εἰς τὴν δημιουργίαν ἰδιαιτέρων τμημάτων διδασκαλίας, ἐξ ἑνὸς μὲν διὰ τοὺς δημοσίους οικονομικοὺς ὑπαλλήλους, ἐξ ἑτέρου δὲ διὰ τοὺς διοικητικοὺς καὶ δημοτικοὺς ὑπαλλήλους. Τὰ σχολεῖα ταῦτα ἰδρύθησαν διὰ διαταγμάτων δημοσιευθέντων εἰς τὰ ὑπ' ἀριθ. 254 καὶ 268 τοῦ 1928 φύλλα τῆς ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως.

Τὰ ἐγκαίρια τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῶν δύο σχολείων ἐγένοντο τῇ 14 Ἰανουαρίου 1929 μετὰ πάσης ἐπισημότητος, παρευρεθέντων τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, τοῦ πρωθυπουργοῦ κ. Βενιζέλου, πολλῶν ὑπουργῶν καὶ ἄλλων προσωπικοτήτων καὶ ἀνωτάτων ὑπαλλήλων τοῦ κράτους. Ὁμίλησαν κατὰ ταῦτα ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἐν τέλει ὁ κ. Βενιζέλος. Ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἠκούσθησαν λίαν εὐμενεῖς ὑπὲρ τῆς Σχολῆς λόγοι.

10. Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν δύο σχολείων ἀπετελέσθη κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τοῦ κανονικοῦ προσωπικοῦ τῆς Σχολῆς, προσετέθησαν δὲ καὶ εἰδικοί καθηγηταὶ δι' ὠρισμένα μαθήματα, δι' ἃ ἐκρίθησαν κατάλληλοι ἀνώτατοι ἢ πρόηγ δημοσίοι ὑπάλληλοι, εἰδικώτερον ἀσχοληθέντες εἰς αὐτά. Ἡ φροίτησις τῶν ἐν τῷ σχολείῳ μετεκπαιδευομένων εἶνε διετής. Ἡ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος πορεία τῶν σχολείων, καίτοι ἡ λειτουργία αὐτῶν διήρκεσεν ὀλίγους μῆνας, ὑπῆρξεν ἰκανοποιητικῇ.

Ἐκ τῆς περαιτέρω ἐξελίξεως τῶν σχολείων θὰ προκύψωσι βεβαίως διάφορα σημεῖα, ἄξια νεωτέρας μελέτης καὶ διαρρυθμίσεως, ἀλλ' ἐν τῷ συνόλῳ δύναται τις ἀφόβως νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι λίαν ἐπιτυχῶς ἀνετέθη ἡ μετεκπαίδευσις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων εἰς τὴν ἡμετέραν Σχολὴν, ἥτις οὕτω συνάπτει στενοτάτους δεσμοὺς μετὰ τῆς λειτουργίας τοῦ κράτους.

VI. Νέον Προσωπικὸν τῆς Σχολῆς.

11. Ἐκ τῆς συντόμου ταύτης περιγραφῆς τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1928—1929 ἐξελίξεως τῆς Σχολῆς εἶναι φυσικὸν νὰ ἐννοήσῃ τις, ὅποσον ἐπολλαπλασιάσθησαν αἱ ἀνάγκαι αὐτῆς καὶ ἐντεῦθεν ὅποσον καθίστατο δυσχερὴς ἡ διοίκησις αὐτῆς μετὰ τὸ ὑπάρχον διοικητικὸν προσωπικόν, ἀποτελούμενον ἐξ ἑνὸς γραμματέως, μιᾶς βοηθοῦ καὶ μιᾶς δακτυλογράφου. Παρ' ὄλην τὴν φειδῶ

ἐν ταῖς δαπάναις ἐκρίθη ὅτι ἦτο ἀπολύτως ἀπαραίτητος ἡ αὔξησις αὐτοῦ διὰ μιᾶς ἀκόμη δακτυλογράφου, πληρωθείσης οὕτω μιᾶς κενῆς θέσεως, διὰ δύο ἐπιμελητῶν, ὧν ὁ εἷς τῶν πρακτικῶν γραφείων καὶ ὁ ἕτερος τοῦ ἐμπορευματολογικοῦ ἐργαστηρίου, διορισθέντων τοιούτων τοῦ κ. Φωτιά, ἔχοντος δίπλωμα γερμανικοῦ Πανεπιστημίου καὶ Ἀνωτάτης Ἑμπορικῆς Σχολῆς τῆς ἀλλοδαπῆς καὶ τοῦ κ. Μηλιώτου, ἔχοντος δίπλωμα τοῦ παρισινοῦ Πανεπιστημίου. Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ δαπανῶν ἄλλων δὲν διορίσθη εἰδικὸς ταμίης καὶ λογιστῆς, ἐπιβαρυνθέντων τῶν ὑφισταμένων ὑπαλλήλων διὰ τῆς προσθέτου ὑπηρεσίας τοῦ ταμίου καὶ λογιστοῦ, καίτοι ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ ἐν τούτῳ ἀποφυγὴ δαπάνης δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται σκόπιμος, διότι ἡ ἔκτασις τῶν ἐργασιῶν τῆς Σχολῆς διὰ τῆς προσθήκης τοσούτων τμημάτων, ἐπιβάλλει εἰδικούς ὑπαλλήλους. Μάλιστα δὲ χαρακτηριστικὴ καὶ ἔντονος ἐμφανίζεται ἡ ἀνάγκη θέσεως γενικοῦ γραμματέως, ἔχοντος ἀνωτέραν μόρφωσιν, σύμφωνον πρὸς τὴν δρᾶσιν τῆς Σχολῆς. Ὁ γενικὸς γραμματεὺς θὰ ἠδύνατο, ἀπαλλάσσων τὸν διευθυντὴν τῆς Σχολῆς ἀπὸ πολλῶν λεπτομερειῶν τῆς διοικήσεως, νὰ συγκεντροῖ περὶ ἑαυτὸν κατὰ τρόπον ἐνιαῖον τὴν διοίκησιν τῶν διαφόρων τμημάτων τῆς Σχολῆς καὶ νὰ δίδῃ τὸν τόνον τῆς λεπτομερειακῆς λειτουργίας αὐτῶν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1928—1929 διορίσθησαν παρὰ τῆ ἡμετέρα Σχολῆ ὁ μὲν κ. Σακελλαρίου τακτικὸς καθηγητῆς τῶν μαθηματικῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοιοῦτος τοῦ αὐτοῦ μαθήματος, ὁ δὲ κ. Δαλιέτος ἔκτακτος καθηγητῆς τῆς χημείας, ὁ κ. Φωτιάς, ἐπιμελητῆς τῶν πρακτικῶν γραφείων, ὁ κ. Μηλιώτης ἐπιμελητῆς τοῦ ἐμπορευματολογικοῦ ἐργαστηρίου καὶ μουσείου καὶ ὁ κ. Θ. Χαριτάκης ὑφηγητῆς τῶν ἐφηρμοσμένων οἰκον. ἐπιστημῶν καὶ ἰδίᾳ τῆς ὀργανώσεως ἐργασίας.

VII. Διδάκτορες. Δύναμις Φοιτητῶν.

Κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1928—1929 ἀνηγορεύθη διδάκτωρ ὁ κ. Γάσπαρης Μυστάρδης ἐπὶ τῆ διατριβῇ αὐτοῦ «Αἱ βάσεις τῆς Οἰκονομίας τῆς Μακεδονίας». Οὗτος ἀπεστάλη βραβευθεὶς ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας δαπάναις αὐτῆς εἰς Εὐρώπην πρὸς εὐρύτερας σπουδὰς ἐπὶ τῆς γεωγραφίας,

Ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτητῶν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀνέρχεται:

α' ἔτος εἰς	233
β' » »	129
γ' » »	92
Ἐν ὅλῳ . . .	454

Παρατηρεῖ τις ὅτι τυπικῶς ἡ δύναμις τῆς Σχολῆς ἀπὸ ἀπόψεως ἀριθμοῦ διδασκομένων φαίνεται μεγάλη. Ἀλλ' ἡ ἐπιδεικνυομένη αὐστηρότη-

ἐκ μέρους τοῦ διδάσκοντος προσωπιζοῦ ἐπιτρέπει, ὅπως ἐλάχιστοι κατ' ἔτος
ἐξέρχονται ὡς πτυχιούχοι τῆς Σχολῆς δυνάμενοι οὐχὶ δυσχερῶς ν' ἀπορρο-
φηθῶσιν ἐν τῇ κοινωνικῇ δράσει.

Ἐν Ἀθήραις Νοέμβριος 1929.